

πρέπει να αποδοθῇ εἰς δαλτωνισμόν. "Οχι. Αὐτὸς ἐχειρίζετο χρωματισμόν, τὸν ὁποῖον εἰς τὴν ἐνδόμυχον ὀπτασίαν αὐτοῦ ἐβλεπε φωταυγῇ. Ὡς πρὸς τὴν μυολογίαν φαίνεται ὅτι ἤθελε νὰ δειξῇ μὲς γυμνοῦς, ὅχι ἐξογκωμένους ὡς τοὺς τῶν ἀθλητῶν κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Μιχαήλ Ἀγγέλου. Ἐλέπνυε καὶ διεχώριζε τοὺς μῦς. Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς φαντασίας του ἐβλεπεν ἐκδαρμένον σῶμα, τοῦ ὁποῖου ἀγῆρει τὴν μεμβράνην, εἰσεχώρει εἰς τὰ μυϊκὰ διαστήματα, διαχωρίζων καὶ ἐκτοπίζων τὰς γαστέρας, ἐτροποποιεῖ τὰς θέσεις τῶν μυῶν, ρίπτων ἐπ' αὐτῶν ὀλίγον χρώμα. Ἀφίνει ξυσμένον τὸ σῶμα — *raspado*, κατὰ τὴν ἑκφρασιν τοῦ Πορτογάλλου καθηγητοῦ—καὶ ἄνευ πιμελώδους χιτῶνος. Τοῦτο μᾶς ἐξηγεῖ ἡ ἐξαστράπτουσα ἐλιγμογραμμία τῶν μαρasmus τῶν σωμάτων καὶ τῶν ιδιοτρόπων γυμνῶν σωμάτων, τὰ ὅποια φαίνονται εἰς τὴν Ἀποκαθήλωσιν καὶ εἰς τὴν Ἀνάστασιν¹⁾).

Ἐξωγικώνει τὸν πελματοειδῆ μῦν. Αἱ γαστροκνήμαι ἀγγέλων τινῶν λήγουν εἰς τὴν πτέρναν, ὡς αἱ τῶν ἀγγέλων τῆς Σταυρώσεως²⁾).

Ἐνίοτε ὁ δισχιδῆς μῦς τῶν ἀγγέλων, μεταμορφώνει αὐτοὺς εἰς οὐρανοὺς ἀχθοφόρους. "Αλλοτε οἱ κλειδεὲς κλίνουσι τόσον, ὥστε οἱ ὅμοι σχηματίζουν μέγιστον τρίγωνον ὡς ὁ Ἅγιος Ἰερώνυμος³⁾).

Ἐδημιούργησεν ἰδίαν ἀνατομίαν καὶ ἴδιον ἀνθρωπολογικὸν τύπον, περιφρονῶν τὸ γυμνὸν τῆς κλασικῆς σχολῆς. Ἦτο βεβαίως κάτοχος τῶν κανόνων καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς μορφολογίας τῆς ζωγραφικῆς, ἀλλὰ μετεχειρίσθη εἰς αὐτὰς ἐλευθερίαν, ἥς αὐτὸς μόνος ἐνομιζέτο κριτῆς. Ἦτο γελοιογράφος (*caricaturista*) οὐχὶ μὲ τὴν διαθέσιν νὰ σατυρίσῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ κατορθώσῃ τὴν ὑπεράνθρωπον μορφὴν. Οὕτως ἐδημιούργησε τὸν ὑπεράνθρωπον, τὸ ἀνδρείκελον, τὴν Γραικοειδῆ μορφὴν.

Μακρύνει τὸ σῶμα καὶ συμκρύνει τὴν κεφαλὴν. Αὐτὴν τὴν δυστυχεῖ κεφαλὴν τὴν παραμορφώνει μὲ τὴν βιοπραγίαν ἐνὸς ὄγκου, τὴν συμπίεζει, τὴν κάμνει ἀσήμενον προσάρτημα. Δημιουργεῖ τοὺς μικροκεφάλους ὡς τὸν ἅγιον Βερναρδῖνον ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Τολέδου, ὅτε ἡ κεφαλὴ εἶναι τὸ ὄργανον,

τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπιβεβαιεῖ μορφολογικὴν ὑπεροχὴν τῆς κλίμακος τῶν ὄντων. Ἐκ τῶν δημιουργημάτων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἐνοικούντων, ὅντα δημιουργεῖ, μικροσκοπικὰς κεφαλὰς ἔχοντα, καί, συνεπῶς, ἴσως ἀνέμυαλα, διακεκριμένους μωρούς.

Εἶναι ὀπτασία πάσχοντος ἀπὸ ψευδαισθήσεως. Αἱ κεφαλὰὶ στηρίζονται ἐπὶ ὑπερβολικῶν λαϊκῶν μακρῶν, ὡς ὁ τοῦ ἁγίου Σεβαστιανοῦ τοῦ Μουσεῖου τοῦ Τολέδου. Ὁ δυστυχὴς οὗτος ἄγιος δις ἐμαρτύρησε, πρῶτον μὲν ὑπὸ τῶν διωκτῶν, ἔπειτα δὲ ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνη. Δημιουργεῖ σκαροκεφάλους, ἀχροκεφάλους, στενοκεφάλους καὶ ἐπὶ τέλους τροχοκεφάλους. Ἀληθῆς μουσεῖον παραμορφωμένων κρανίων.

Δὲν ἀρκεῖται εἰς τοῦτο. Δημιουργεῖ πλαγιόκεφάλους, κρανία μὲ πλάτυνσιν τῶν προεξοχῶν τοῦ ἱνιακοῦ ὅσπου ὡς τὸ τοῦ ἁγίου Ἰερωνύμου, τοῦ ἁγίου Ἰωσήφ εἰς τοὺς Ἀρραβῶνας τῆς Παναγίας. Μεταμορφώνει τὸ ὅσπου τῆς κάτω σιαγῶνος εἰς τρόπον ὥστε ὁ πορτογάλλος Jorge τὴν παραβάλλει μὲ τὸ τακοῦνι Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ', ὡς εἶναι εἰς τοὺς ἀγγέλους, εἰς τινὰς Παναγίας, εἰς τὸν ἅγιον Σεβαστιανόν. Κάτι περισσότερον. Παραλύει τὰ πρόσωπα τῶν θυμάτων του, ὡς εἰς τὴν Παναγίαν τῆς ἁγίας Οἰκογενίας ἐν τῷ Μουσείῳ Πράδου, ὅπου τὸ μὲν ἀριστερὸν μέρος τοῦ προσώπου κρέμεται ἀδρανές, τὸ δὲ δεξιὸν συστέλλεται διὰ συσπάσεως τῶν μυῶν. Ἐδημιούργησε ἄλλοιθώρους. Ἐπροξένησεν ὀφθαλμίας. Τινὰς πάσχουν ἀπὸ ὀρεῖαν ὀφθαλμίας. Τοιαύτη εἶναι ἡ στρέβλωσις τῶν προσώπων, ὥστε ἐνίοτε τὸ πρόσωπον ὁμοιάζει πρὸς ἡμισέληνον, ὡς τὸ τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου καὶ τοῦ ἁγίου Τακώβου.

Δὲν λείπουν καὶ οἱ μῆμοι. Πολλοὶ ἔχουσιν ἐπὶ τῶν χειλέων των μωρὸν γέλωτα τοῦ μανιακοῦ. Καὶ αὐταὶ αἱ ρῖνες παρεμορφώθησαν. Ῥῖνες ὡς πρῶραι πλοίου, ῖνες ἐστραμμέναι πρὸς τὰ ἄνω. Τινῶν φαίνονται ὅτι πάσχουσιν οἱ ἀδένες καὶ ἡ ἄνω σιαγὼν εἶναι ἀτροφικὴ καὶ ἡ μύτη ὡς λεπτὴ μαχαίριον καὶ τὸ στόμα ἡμιανοικτόν, ὡς ὁ ἅγιος Σεβαστιανὸς καὶ οἱ ἄγγελοι.

Ἐκ τῶν χειρῶν τινὲς εἶναι πιθηκόμορφοι. Εἰς ἄλλας ὁ ἀντίχειρ ὁμοιάζει πρὸς κοχλιάριον. Ἄλλαι χεῖρες εἶναι ὡς πόδες ὀρνίθων. Ἐνίοτε φαίνεται ὅτι πάσχουν ἀπὸ ἐπιληψίας, ἀπὸ ὑστερισμόν.»

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΣΠ. ΔΕ—ΒΙΑΖΗΣ

1) Αἱ δύο οὗτοι πίνακες ὑπάρχουν εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Μαδρίτης.

2) Ὁ πίναξ οὗτος εὕρεται εἰς τὸ Μουσεῖον Πράδου.

3) Καὶ ὁ πίναξ οὗτος εἰς τὸ Μουσεῖον Πράδου.

Σ Σ

Σ Σ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΚΕΨΕΙΣ ΜΟΥ * * *

Ἐλευθέρος ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος εἶναι δοῦλος τοῦ ἑαυτοῦ του.

Ἡ διαφορὰ μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς εἶναι, ὅτι ὁ μὲν πρῶτος σκέπτεται καὶ κατόπιν ἐνεργεῖ, ἡ δὲ δευτέρα ἐνεργεῖ καὶ κατόπιν σκέπτεται.

Ἡ γυνὴ εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ κακοῦ, καὶ ὁ ἀνδρὺς τὸ μέσον.

Ἡ οἰκογένεια εἶναι δεσμός, τὸν ὁποῖον μόνον τὰ παιδιὰ καθιστοῦν ἀδιάρρηκτον.

Μερικὰ πράγματα εἶναι ὥραία μόνον γιὰ νὰ διαβάζωμεν, ἀλλ' ὅχι καὶ νὰ τὰ πραγματοποιοῦμεν.

Λίγοι ἄνθρωποι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ χάνουν τὴν ὑπαρξίν τους γιὰ τὸν ἐγωισμόν τους· οἱ περισσότεροι χάνουν τὸν ἐγωισμόν τους γιὰ τὴν ὑπαρξί τους.

Καλὸν ἢ κακὸν στὸν κόσμον δὲν ὑπάρχει· καλὸν ἢ κακὸν εἶναι ἡ συνειδήσις.

Ὁ ἐγωισμὸς ἀπέναντι τοῦ ἀτόμου εἶναι κατὰ τὴν ὑψηλὸν ἀπέναντι τῶν ἄλλων εἶναι ποταπότης.

Ἐκεῖνος ποὺ λέγει πῶς γνωρίζει τὴν γυναῖκα, λέγει πῶς γνωρίζει αὐτὸν τὸν διάβολον.

Ἡ ἀνάπτυξις στὸν ἄνθρωπον εἶναι τὸ βερόνικι, ἡ φύσις εἶναι τὸ ἐσωτερικόν του χρώμα.

ΜΙΜΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ